

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za izobraževanje, kulturo, znanost, šport in mladino

Številka: 620-01-1/2025/4
Ljubljana, 18. 6. 2025

EPA 2165-IX

Komisija Državnega sveta za izobraževanje, kulturo, znanost, šport in mladino je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 – ZFDO-F, 81/18 – odl. US, 16/23 in 12/24 – ZVDZ-E) ter 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20, 123/20, 67/22 in 69/23) sprejela naslednje

M N E N J E

k Predlogu resolucije o nacionalnem programu športa v Republiki Sloveniji za obdobje 2026–2035 (ReNPŠ26–35)

Komisija Državnega sveta za izobraževanje, kulturo, znanost, šport in mladino (v nadaljevanju: komisija) je na 30. seji 18. 6. 2025 obravnavala Predlog resolucije o nacionalnem programu športa v Republiki Sloveniji za obdobje 2026–2035 (ReNPŠ26–35) (v nadaljevanju: predlog resolucije), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog resolucije **podpira**.

* * *

Predlog resolucije kot temeljni strateški dokument predstavlja desetletno strategijo razvoja športa v Sloveniji. Njena pravna podlaga je Zakon o športu, na katerem temeljijo vsi nadaljnji izvedbeni akti in na podlagi katerega več kot 200 slovenskih občin pripravlja lastne letne programe športa, pri čemer imajo glede financiranja športa pogosto pomembnejšo vlogo kot država – samo v preteklem letu so v šport vložile približno 210 milijonov evrov, medtem ko je država skupaj s Fundacijo za šport prispevala med 60 in 70 milijonov evrov, kar sicer predstavlja občutno povečanje sredstev v primerjavi s preteklimi leti.

Kot je pojasnil predlagatelj, je bil pri oblikovanju dokumenta poudarek na ohranjanju uspešnih praks ter hkrati naslovitvi aktualne izzive, ki jih prinaša sodobna družba. Posebna pozornost je namenjena športni infrastrukturi. Čeprav je po podatkih razvida približno 3700 javnih športnih objektov, je večina njih slabo vzdrževanih, saj lokalne skupnosti pogosto nimajo zadostnih sredstev za njihovo vzdrževanje oz. obnovo. Zato pristojno Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport že sedaj sofinancira približno 140 investicijskih projektov, katerih skupna vrednost presega 270 milijonov evrov, državni delež pa znaša nekaj nad 50 milijoni. V kratkem se pričakuje še

finančna podpora dodatnim 84 projektom, s čimer bo v obnovo ali izgradnjo zajetih že več kot 220 objektov po vsej Sloveniji.

Posebna pozornost je namenjena tudi upokojencem, katerih je v Sloveniji približno 650.000. Kljub vsesplošnemu razumevanju o pomenu njihove telesne dejavnosti, Slovenija nima statistične slike o njihovi športni oz. gibalni aktivnosti. Zato predlog resolucije predvideva uvedbo sistematičnega pristopa, podobnega tistemu v šolstvu, ter dodatno izobraževanje strokovnih sodelavcev, ki bodo usposobljeni za delo s starejšimi. Cilj je do leta 2035 dodatno usposobiti do 1500 strokovnih delavcev za delo tako v vrhunskem kot v rekreacijskem športu.

Podobno se sistemski pristop uveljavlja tudi na področju športa za invalide. Približno več kot 10 % je ljudi z različnimi oblikami invalidnosti, njihova športna vključenost pa je še vedno prenizka. Zato se v sodelovanju s Paraolimpijskim komitejem vzpostavlja mreža 12 regijskih centrov za šport invalidov ter dodatno izobražuje 350 trenerjev za inkluzivno delovanje v društvih in klubih.

Predlagana strategija se jasno umešča v evropski model športa, ki temelji na načelu dostopnosti – vsak otrok z voljo in talentom mora imeti možnost ukvarjanja s športom, ne glede na njegovo socialno ozadje. Kljub nominalnemu ohranjanju obsega sredstev pa se je zaradi inflacije realna kupna moč v zadnjem desetletju zmanjšala za približno 30 %, kar je vodilo v povečevanje finančnega bremena za starše. Predlog resolucije zato predvideva vzpostavitev dodatnih podpornih mehanizmov, denimo vavčerskega sistema, ki bo omogočil večjo dostopnost športnih programov za vse otroke.

Predlagatelj je posebej poudaril, da je predlog resolucije nastajal v sodelovanju z različnimi deležniki tako na ravni resorjev kot znotraj športne skupnosti. Predlog nacionalnega programa športa so podprli Strokovni svet RS za šport in panožne zveze znotraj Izvršnega odbora Olimpijskega komiteja. Ključni usmeritvi, ki jih želi pristojno ministrstvo z novo strategijo na področju športa utrditi, sta načeli »šport za vse« in »nič o športu brez športa«.

* * *

Komisija se je seznanila s poudarki Olimpijskega komiteja Slovenije k predlogu resolucije, in sicer je treba posebno pozornost nameniti deprivilegiranim oz. ranljivim skupinam ter eni izmed primarnih skupin – otrokom in mladini – ter njihovi gibalni dejavnosti, ki je v upadanju. Če tega trenda ne bo mogoče zaustaviti, bodo sledile resne posledice za zdravje posameznikov in delovno sposobnost prebivalstva. Številne študije kažejo pomembno povezanost med telesno dejavnostjo in uspešnostjo na različnih življenjskih področjih. V tem smislu predlog resolucije napotuje k povečanju števila ur športne vzgoje v sistemu vzgoje in izobraževanja ter izboljšanju kakovosti njihove izvedbe. Na ta način šport postane dostopen vsem, saj šolski sistem deluje kot univerzalni kanal za vključevanje otrok in mladostnikov v redno gibalno dejavnost. Na področju društvenega oz. klubskega športa, ki naj bi dopolnjeval šolsko športno vzgojo, pa je nujno izboljšati kadrovske vidike in zagotoviti ustrezne pogoje za delo, da strokovnjaki ostajajo aktivni na področju športa. Šport ima širši družbeni pomen, zato ga ne gre razumeti le skozi prizmo tekmovalnosti, ki

sicer predstavlja vrh športne piramide – šport namreč vpliva na celotno družbo, je del njene kulturne identitete.

Komisija se je seznanila z mnenjem Sveta Fundacije za šport o pomenu sprejetja resolucije v predlagani vsebini. V fundaciji poudarjajo, da je nacionalni program športa pomemben strateški dokument, ki bo vplival tudi na prihodnje spremembe Zakona o športu in drugih podzakonskih aktov, kot je to pravilnik o sofinanciranju programov, ki jih podpira fundacija. V fundaciji v celoti podpirajo cilje v nacionalnem programu in veliko pričakujejo od njegovega izvedbenega načrta, ki bo šele konkretiziral programske ukrepe in naloge. Pomembno je tudi, da se fundacija v izvedbeni načrt umesti tam, kjer lahko prispeva dodano vrednost in učinkovito sodeluje pri doseganju zastavljenih ciljev.

Komisija se je seznanila s podporo Univerze v Ljubljani, Univerze Mariboru in Univerze na Primorskem predlogu resolucije, ki celostno obravnava šport kot ključni del izobraževalnega sistema – od osnovnošolske do terciarne ravni. Poseben poudarek je na krepitvi obštudijskih dejavnosti in podpori t. i. dvojni karieri športnikov, torej usklajevanju športnih in študijskih obveznosti. To področje je izredno pomembno za zagotavljanje enakovrednih možnosti za mlade športnike v izobraževalnem sistemu. Posebej izpostavljajo namen predloga resolucije, ki obeta krepitev športne infrastrukture za študente, zato naj se med strateške športne objekte vključijo tudi univerzitetne športne dvorane oz. centri. Poudarjajo pa potrebo po realnem in premišljenem načrtovanju ukrepov, da bo dobronamernost ciljev izvedljiva. Predlaga se bolj fleksibilni sistem evalvacije posameznih programov, kar bi omogočalo pravočasne prilagoditve in učinkovitejše doseganje ciljev. Predlagano je bilo tudi, da se organizacija športa na univerzitetni ravni prepusti avtonomiji posameznih univerz, saj ima vsaka univerza svoje specifične pogoje, razpoložljive kadre in infrastrukturo ter drugačne izzive in priložnosti. Izpostavljeno je bilo tudi vprašanje dostopa študentov do športne infrastrukture v lasti države ali lokalnih skupnosti, Predlaga se vzpostavitev sistemskih mehanizmov z namenom, da univerze oz. študentje uporabljajo javno infrastrukturo v času, ko ta ni zasedena z drugimi programi (npr. vrhunškega športa ali komercialne rabe).

* * *

Uvodoma je bilo omenjeno, da je komisija v preteklih mesecih že organizirala dva dogodka, in sicer posvet Strateške usmeritve športa v prihodnjem obdobju in Javno razpravo o Osnutku zakona o visokem šolstvu, ki sta osvetlila večplastno vlogo športa v družbi s posebnim poudarkom na univerzitetnem športu, vključevanju ranljivih skupin, povezovanju z gospodarstvom ter učinkovitosti izvajanja zakonodajnih dokumentov.

Osrednja misel, ki jo komisija ob obravnavi predloga resolucije izpostavlja, sledi premisi, da šport ni zgolj telesna dejavnost ali orodje za doseganje vrhunskih rezultatov, temveč celostna vzgojna platforma, ki krepi osebnostne vrline, kot so vztrajnost, odgovornost, timsko delo, sposobnost prenašanja porazov in zmag ter vodstvene sposobnosti. Šport ima zato ključno vlogo pri oblikovanju posameznika in ga je treba obravnavati kot bistveni element vzgojno-izobraževalnega sistema na vseh ravneh.

Komisija izpostavlja, da je premalo poudarjena vloga univerz pri podpori vrhunskim športnikom – tako glede prilagojenega študija kot širše systemske podpore. Opozarja na pomanjkanje jasnih mehanizmov za vključevanje gospodarstva v financiranje športa prek spodbud za sponzorstva in donacij do uvedbe davčnih olajšav, pri čemer bi bilo smiselno vključiti tudi mala in srednje velika podjetja.

Komisija v ospredje postavlja tudi infrastrukturne izzive, zlasti dolgoročno načrtovanje in večje vključevanje občin v odločanje o umeščanju športnih objektov. Opozarja na nedostopnost številnih javnih športnih objektov za invalide, kar pomeni systemsko izključenost gibalno in senzorno oviranih iz lokalnega športnega okolja. Spomnili so, da Zakon o izenačevanju možnosti invalidov (Uradni list RS, št. 94/10, 50/14, 32/17 in 95/24) zavezuje k prilagoditvi vseh javnih objektov do konca leta 2025, a se zadnjem v desetletju na tem področju ni zgodilo dovolj.

Na področju športa mladi člani komisije izpostavljajo potrebo po ohranjanju športne aktivnosti v najstniškem obdobju, ko motivacija pogosto upade. Predlagajo aktivnejše vključevanje delodajalcev v promocijo športne dejavnosti med zaposlenimi, bodisi z delnim financiranjem vadbe bodisi z zakonodajnimi spodbudami. Pri tem pa ugotavljajo, da brez systemske podpore ostajajo programi le na ravni dobrih namenov, prav tako pa je za uresničitev zastavljenih ciljev v predlogu resolucije nujen učinkovit izvedbeni načrt z redno evalvacijo (na nekaj let, ne šele po desetletju), saj se športne potrebe in razmerja hitro spreminjajo. Nekateri športi vzniknejo in izginejo v krajšem časovnem obdobju, zato mora biti sistem prilagodljiv.

Komisija ugotavlja, da je predlog resolucije vendarle eden bolj realnih in izvedljivih v primerjavi s prejšnjimi resolucijami, a opozarja, da je merilo njegove uspešnosti zgolj in samo dejanska uresničitev pri različnih družbenih skupinah in v različnih okoljih. Komisija torej poudarja, da je predlog resolucije pomemben strateški dokument z realnimi možnostmi, da postane prebojen, če bo v praksi uresničen prek ustreznega medresorskega sodelovanja, vključevanja ključnih deležnikov, dolgoročne finančne zaveze in realističnih izvedbenih mehanizmov.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Luka Steiner.

Predsednik
Branimir Štrukelj, l.r.